

NIEUWSBRIEF- nr 9

Historische Vereniging Dorp Diepenveen en Omgeving

oktober 2003

WELKOM!

Donderdag 13 november, 19.30 uur
in de Hof van Salland

Grote historische avond met

- Merklappen uit Diepenveen
- Presentatie 2e interviewboek
- Verhalenvertelster
- Gezelligheid van vroeger

LUSTRUM 1998-2003

Geschenk voor de leden!

Vijf jaar geleden, op 6 oktober 1998, vlak voor de samenvoeging van Deventer en Diepenveen, werd de start gemaakt van onze vereniging aan de grote tafel in de gelagkamer van restaurant De Roetertshof aan het Kerkplein. Inmiddels is er veel gebeurd: er werden drie boeken en een kalender uitgegeven en drukbezochte historische avonden georganiseerd. Er zijn thans bijna 300 leden.

We danken u voor uw trouw en daarom ontvangt u allemaal een prachtige herinnering aan dit eerste lustrum, namelijk een foto van een aquarel van de kloosterkerk van Diepenveen, gemaakt door Jef Koning. Hij maakt al jaren tekeningen, schilderijen en etsen van ons dorp en is werkzaam in de 'Naai- en Breischool' aan de Dorpsstraat.

Hans Ekkel maakte een bijzonder gedicht met de titel 'Diepenveens kerkje', dat op de laatste pagina staat.

Het geschenk bestaat uit een foto van aquarel met de kerk. Alle (betalende) ontvangen de foto samen met deze Nieuwsbrief op hun thuisadres.

In deze nieuwsbrief verder:

- Nieuws uit de Vereniging
- De Diepenveense Tabak Centrale 1940-45
- Sinterklaas: een ontluisterde heilige (verhaal)
- Interview over dokter Muijs (1897-1935)
- 65 jaar plattelandsvrouwen in Diepenveen
- Gedicht en aquarel over 'Diepenveens kerkje'

NIEUW: Oude Diepenveners doen opnieuw een boekje open!

In november 2001 verscheen in onze Historische Reeks het interviewboek *Oude Diepenveners doen een boekje open*. Een groot succes, want alle 1180 boeken gingen als warme broodjes over de toonbank! De interviewwerkgroep ontdekte echter dat er meer oude Diepenveners waren, die leuke en interessante dingen konden vertellen. Ons tweede interviewboek is zelfs nog mooier en dikker en bevat, dankzij onze foto-archiefgroep, weer exclusieve foto's! Het gaat bovendien ook over de geschiedenis van vroegere delen van Diepenveen zoals de Platvoet, Keizerslanden, Hanendorp en over landgoederen De Hoek, Overvelde, De Kranenkamp. De geïnterviewden vertellen over de zwervers rond klooster Sion, het 'huusslachten', prins Hendrik en de jacht, en over het opkomende socialisme. Ook staan er in het boek verhalen over de gebeurtenissen in 40-45: spionage, het neerstorten van een Engels vliegtuig, de Duitse bezetting, de bevrijding door de Canadezen... Verder kunt u lezen over het leven in landhuizen, bij de middenstand en op boerderijen. Kortom, het geheel is weer een bont scala van verhalen geworden, voorzien van meer dan 80 foto's, kaarten over omgeving en in ruim 300 bladzijden!!

VERKOOP INTERVIEWBOEK

Diepenveen: het interviewboek is voor € 17,50 te koop op de Historische Avond (donderdag 13 november) Daarna bij vijf winkeliers:

- Jan van Ginkel Hengelsport, Dorpsstraat 2
- Keurslager Gert Harmsen, Dorpsstraat 6A
- Passe Partout, Oranjelaan 71
- Slijterij Kleinbussink, Dorpsstraat 53
- 't Voorhuys, Dorpsstraat 1

In *Deventer* zal het boek te koop zijn bij Boekhandel Praamstra en bij Boekhandel Aalpoel & Schouten.

© Historische Vereniging Dorp Diepenveen en Omgeving. PR-groep: Hanna de Bie, Ben Droste, José Groen-Bekema, Hans Ekkel, Lamberthe de Jong (redactie), Haijo Zwager. Redactieadres: R. Zwaeffkenstraat 26, 7431 GJ Diepenveen
ISSN 1569-7878   Verschijnt 2x per jaar

Historische Vereniging Dorp Diepenveen en Omgeving. Opgericht november 1998

Bestuur

- Herman Hogen Esch (voorzitter)
- Lamberthe de Jong (secretariaat)
- Leo Hattink (penningmeester)
- Wilbert Derksen (lid DB en interviewgroep)
- Hans Ekkel (PR-groep)
- Jan van Ginkel (verzamelgroep)
- Toos Hoetink-Albers (dialecten)
- Ria Meeuwse (foto-archiefgroep)
- Harry Mulder (algemene fotografie)
- Wim A. Roetert (contact knipselgroep)
- Wim de Weerd (monumenten en boerderijen):

Overige contactpersonen:

- Gerda Sniijders (textielgroep)
- Jose Groen-Bekema (Nieuwsbrief)

Correspondentieadres, adreswijzigingen

Nieuwsbrief en informatie over de werkgroepen:

R. Zwaeffkenstraat 26, 7431 GJ Diepenveen
tel. 0570-593501; hisverdiepenveen@hotmail.com

Verzameladres historische artikelen en foto's:

Jan van Ginkel, Dorpsstraat 2.

Expositie- en werkruimte bibliotheek:

Gerry Berends en Theo Hoetink (contactpersonen)

In de VIFRINE is historisch materiaal te zien.

Dinsdagmiddag van 14.30-16 uur:

Foto-archiefgroep in de Openbare Bibliotheek.

MERKLAPPEN-EXPOSITIE

Tijdens de historische avond op 13 november a.s. wordt er een aantal (oude en nieuwe) merklappen geëxposeerd. Vroeger werden merklappen op school gemaakt, zo leerden de meisjes hoe ze hun kleding en linnengoed moesten merken. Ze maakten ook stoplappen, zodat ze hun kleding netjes konden verstellen.

Heeft u ook een mooie (liefst oude) en ingelijste merklap voor de expositie? Neem dan contact op met de textielgroep, Gerda Sniijders (591547).

BOERENBOSJE op Voorhorst

Het Boerenbosje (Voorhorst) is een voormalig boerengeriefbosje met een historie sinds 1900. Boerengeriefbosjes werden vroeger door de boeren gebruikt voor allerhande doeleinden. Zo voorzagen ze de eigenaar van brandhout, palen, stelen maar ook planken en balken. De bomen zoals eik, berk en vaak acacia, werden dus periodiek afgezaagd en verwerkt en uit de stobbe groeiden dan weer uitlopers. Inmiddels staat het Boerenbosje midden in de bebouwde kom en heeft nu meer het karakter van een park. Onderhoud is noodzakelijk vanwege oude instabiele stobben.

De gemeente Deventer heeft daarom een beheer-adviesnota geschreven voor dit bosje; met belanghebbenden wordt het plan overlegd. De nota is ook de gemeente verkrijgbaar.

SUBSIDIE VOOR COMPUTER

Van zowel het Prins Bernhard Cultuurfonds als van de Wijkaanpak van de gemeente Deventer ontving onze vereniging een subsidie voor de aanschaf van een computer met bijbehorende apparatuur en software. Het bestuur is zeer verheugd over de subsidies. De computer heeft een plek gekregen in de bibliotheek van Diepenveen. De vereniging beschikt inmiddels over een uitgebreide, nog steeds groeiende collectie foto's: er zijn thans meer dan 20 foto boeken over historisch Diepenveen. In verband met de toegankelijkheid wil de vereniging ook andere gegevens scannen en digitaliseren. De kwaliteit van het materiaal blijft hiermee voor de toekomst, gewaarborgd. De foto-archiefgroep gaat als eerste met de nieuwe computer werken.

HISTORISCH NIEUWS

* Het bestuur is van plan om volgend jaar een **foto- en filmmiddag** te houden. U hoort er meer over!

* Binnenkort gaan leden van de **foto-archiefgroep** op bezoek bij Diepenveners voor informatie.

* De **Werkgroep Monumenten Buitengebied** zet zich voor restauratie en behoud van historisch waardevolle en vaak monumentale bouwwerken in het buitengebied van Deventer. Informatie via WMB, Brinkerinckbaan 5, 7431 BX, Diepenveen.

* Voor uw **agenda in 2004**: ledenvergadering op 8 april en op 4 november historische avond

INTERESSANTE WEBSITES

www.diepenveen-dorp.nl: website met informatie en actualiteiten, inclusief historische pagina en verwijzing naar een site met oude ansichtkaarten van Rudi Steenbruggen. Ook de vereniging werkt mee aan deze website en geeft informatie.

www.hetgeheugenvannederland.nl: via dit adres opent u de deur naar een digitale schatkamer met 700.000 afbeeldingen, 250 uur film en 100 uur audio. Plus verwijzingen, bijv. naar genealogie.

www.archieven.nl: landelijke archiefdiensten en informatie over historische verenigingen.

www.natuurlijk.nl: Overijsselse website met een verwijzing naar onze Kloosterboerderijtocht.

www.overijsselkaart.nl: alle historische kaarten en plattegronden uit Overijssel

WANDEL- EN FIETSROUTES

Ter gelegenheid van Open Monumentendag 13 september zijn er twee boekjes uitgekomen met tochten door historisch gebied. De fietstocht loopt via boerderij Kleverkamp (Wechelerweg) en de wandelroute vanaf boerderij De Wildenberg, vlakbij de IJsseldijk. De routes zijn voorzien van informatie en kaartjes en blijven ook na 13 september interessant voor wandelaars en fietsers!

Tijdens het Monumentenweekend op 13/14 september was bij de Stichting Industrieel Erfgoed Deventer (SIED) in de zwarte silo een expositie over de Deventer sigarenindustrie. Daar werd ook aandacht geschonken aan de Diepenveense Tabak Centrale (DTC). Er stond een kleine vitrine met artikelen; onderstaande tekst hing aan de muur. De gegevens komen uit een interview met Floor Weverling, zoon van oprichter Gerrit Weverling; dit staat in het Interviewboek deel 2 (verschijnt 13 november a.s.).

De Diepenveense Tabak Centrale (DTC) tijdens de oorlogsjaren

Gerrit Weverling was een oud-tabaksplanter uit Indie, die in 1936 in Diepenveen kwam wonen. Al in het begin van de tweede wereldoorlog werd hij benaderd door tuinder Keurhorst, woonachtig aan de Oranjelaan. Volgens deze man was er geld te verdienen met het verbouwen van tabaksplanten. Hij wilde ze daarna ook zelf bewerken tot pruimen en pijptabak, sigaretten en sigaren, maar het ontbrak hem aan voldoende kennis hieromtrent. Weverling had die kennis wel en hij werd al snel enthousiast voor het plan van Keurhorst.

Eerst werd wat met tabakssoorten geëxperimenteerd en na een tijd werd de 'Diepenveense Tabak Centrale' opgericht. De leiding was in handen van een driemanschap: Weverling zorgde voor technische aspecten, Keurhorst voor de tabaksverbouw en de derde man was Van Santen. Hij woonde naast 't Weterman en regelde de distributie.

Op diverse plaatsen rond het dorp Diepenveen werd land van boeren gepacht om daar de wel twee meter hoge tabaksplanten voor de DTC te kunnen verbouwen en ook op het grote land van Keurhorst, dat zich van achter zijn huis uitstrekte tot aan de Wechelerweg. Verder waren er vele hectares grote tabaksvelden o.a. bij de Kieftenweg naast het Budde-bos en bij de Randerstraat. Geogste tabak werd door Lulof Kers en Gerrit Serris met paard en wagen vervoerd naar de Coöperatie of naar de 'Eerste Nederlandsche Cocosfabriek'.

De productie van matten was op de cocosfabriek aan de Olsterweg door gebrek aan aanvoer van kokosvezels noodgedwongen stil komen te liggen. De fabriek beschikte over grote schuren om daar de gevlochten draden na het verven te laten drogen. De DTC kon daar gebruik van maken voor het drogen van tabaksbladeren. Ook de Coöperatie aan de Molenweg stelde hun grote zolderruimte beschikbaar om bladeren te kunnen drogen. Onder leiding van Gerrit Weverling vond daar ook de fermentatie van de DTC-tabak plaats. Fermentatie was het gecontroleerd broeiproces in grote stapels tabak. In die 'pollen' liet Weverling de temperatuur oplopen tot 50°C.

Zodra die temperatuur na vele dagen was bereikt werd de stapel omgetrokken en opnieuw gevormd, zodat de buitenste bladeren in het midden van de 'pol' kwamen te liggen voor de tweede broeifase.

Na de fermentatie verdween de tabak naar de fabriek van Ten Have Koffie op de Brink in Deventer voor de eindbewerking en de distributie. Op de verpakking stond: 'Amateursigaretten van de DTC.....'n Import gelijk!'

200.000 kg tabak!

Vanaf 1942 besloot de DTC ook gedroogde tabaksbladeren aan te nemen van amateur-tuinders. Ze werden bij aankomst gewogen, in een vele weken lang durend proces tot kant-en-klare gesneden tabak verwerkt en daarna in zakken teruggestuurd. Deze werkwijze werd een groot succes: talloze dozen en kisten vol tabaksbladeren uit heel Nederland kwamen aan in Diepenveen. In de winter 1942/1943 werd meer dan 10.000 kg tabak ter fermentatie opgestuurd! Het seizoen erop werd er zelfs 200.000 kg aangeleverd. Zo groeide Diepenveen uit tot het grootste Nederlandse tabakscentrum. In Deventer werd ook de zolder van de fabriek van Heijbroek & Zeelander gehuurd om de grote hoeveelheden te kunnen verwerken. In vakblad *De Zakenwereld* verscheen in oktober 1942 een uitgebreid artikel over de DTC, compleet met foto's.

Na de oorlog

Doordat na de bevrijding Engelse en Canadese sigaretten overal te krijgen waren, was men al gauw de liefde voor Nederlandse tabak vergeten en werd er weer als vanouds alleen maar tropische tabak 'gepaff'.

Zo snel als de DTC beroemd was geworden verdween deze ook weer. Omdat er pachtcontracten met boeren liepen werd er nog wel enkele jaren door de DTC witlof en schorseneren verbouwd maar met de tabaksteelt was het gedaan.

Uit: *Oude Diepenveners doen opnieuw een boekje open (Diepenveen, november 2003)*

Een bijzonder arts: Govert Muijs (1897 – 1935)

Woensdagnacht, 12 juni 1935, overleed op 37-jarige leeftijd de Diepenveense huisarts Govert Muijs. De volgende dag sloeg het nieuws van zijn overlijden in als een bom; iedereen in Diepenveen was aangeslagen. Dat was niet alleen door zijn abrupte dood - de week ervoor was hij nog kerngezond en gewoon aan het werk - maar ook door de wetenschap dat men het voortaan moest stellen zonder deze sympathieke dokter.

“Geslaagd - kom - zoo - thuis - Goof”, luidde het telegram dat Govert in december 1922 vanuit Utrecht verzond aan zijn ouders in Amersfoort. Hij had zojuist zijn doctoraal examen medicijnen gehaald. Precies een jaar later kreeg hij zijn artsenbul en leek hij een goede toekomst tegemoet te gaan. Nu kon hij zich ergens gaan vestigen als huisarts en trouwen met zijn verloofde Dies van Ommen. Hij had Dies, toen nog een leerlinge van een huishoudschoolinternaat, leren kennen op een feest in Birkhoven, een buurtschap bij Amersfoort. In het dorp Diepenveen was dokter Lechner overleden en Govert Muijs nam al op 31 december 1923, slechts twee weken na zijn afstuderen, de praktijk aan de Kerkstraat over. Waarschijnlijk was mede de keus op deze praktijk gevallen omdat de ouders van Dies in Deventer woonden; de familie Van Ommen had er een grote meubelzaak, aan de Brink.

Govert Muijs ontpopte zich al gauw als een arts in hart en nieren. Hij was altijd erg aardig en vrolijk. Niets was hem teveel en dat werd door zijn omgeving zeer gewaardeerd. Als hij op ziekenbezoek kwam zei de patiënt nog wel eens: “Dokter, as ie kump dan bint wi hoast bèter!”

Zijn dochter Kitty vertelt: “De praktijk van vader was erg groot, tot voorbij Wesepe. Hij moest voor het ziekenbezoek regelmatig diep ‘de binnenlanden’ in. Ook naar plaatsen die onbereikbaar waren met zijn auto en daarom kocht hij voor die visites ook nog een motor. Vader stond altijd klaar voor zijn patiënten en was ook zeer sociaal voelend. Als een boer vader bij het doktershuis om hulp kwam vragen dan had vader er plezier in om sneller bij de boerderij te arriveren dan de boer zelf ... ook als zo’n boer ’s nachts kwam. Hij stuurde arme keuterboertjes of eenvoudige arbeiders soms niet eens een rekening, ... de rijken van het dorp moesten dan maar een beetje meer betalen.”

Het doktershuis aan het Kerkplein werd te klein en en daarom werd van slager Regterschot een stuk grond aan de Dorpsstraat gekocht. Naar het ontwerp van de Zwolse architect De Herder, een zwager van Dies, werd hierop een mooi nieuw doktershuis met een apotheek gebouwd. In augustus 1924, toen het huis klaar was, trouwden Govert en Dies.

Als herinnering aan hun eerste ontmoetingsplaats gaven ze het nieuwe huis de naam: ‘Birkhoven’. In het jaar daarop werd zoon Bob geboren en nog twee jaar later dochter Kitty. (Nu woont het doktersechtpaar Trompetter in het huis).

Kitty: “Mijn moeder was bijna elke dag druk in de apotheek en hielp mee in de praktijk; toch kwamen wij als kinderen niets tekort. Ze stond altijd voor mij en Bob klaar. Voor het huishouden waren twee hulpen bij ons: Leen Tamminga en Aaltje Tuitert. Omdat ze heel goed verband kon aanleggen mocht Leen van vader ook af en toe een beetje in de praktijk meehelpen. Leen werd voor mij op den duur een soort tweede moeder. Ze paste altijd goed op mij ... dat was maar goed ook want ik was vroeger vaak ziek. De mensen zeiden regelmatig: “Het is maar goed dat ’t een kind van de dokter is, anders was ze allang dood geweest!”

Govert Muijs was een veelzijdig mens, want naast zijn verplichtingen in zijn eigen praktijk wist hij ook nog tijd te vinden voor veel andere activiteiten. Zo was hij spoorwegarts, gewestelijk bestuurslid voor de AVRO, adviserend lid van ‘het Onderlinge Fonds voor Ziekenhuisverpleging (het latere ziekenfonds) en lid van de Overijsselse Schaakbond en de Deventer Bridgeclub. In het Diepenveense Naai- & Breischooltje (nu het pand van Jef Koning) gaf hij op verzoek van tante Lina Roetert Steenbruggen regelmatig cursussen EHBO. Kitty: “Tante Lina woonde in het ‘roze huis’ (het huis ‘De Brouwerij’ tegenover ‘de Roetertshof’). Vader had een Diepenveense schaakclub opgericht en daarvoor mocht hij van Tante Lina wekelijks gebruik maken van het Naai- & Breischooltje.

Platenconcert in de kerk

Wat ook niet onvermeld mag blijven zijn de platenconcerten die vader gaf in de kerk. Hij had een mooie klassieke platenverzameling en vond het leuk als anderen er van mee konden genieten. Vrienden en patiënten werden dan uitgenodigd om naar de kerk te komen. Vaders grammfoon werd op de balustrade van het koor geplaatst en even later schalde de muziek door de kerk, zo konden velen genieten van onder andere Vivaldi en Chopin.”

Govert Muijs hield zich met van alles bezig, aldus dochter Kitty. Zo werd in 1933 de ook nog nog beroemde vliegtuigrace Londen - Melbourne gehouden. Groot was het enthousiasme toen de Nederlandse DC-2 'de Uiver' de wedstrijd won. Het was ook dokter Muijs die de in Australië gestempelde 'Uiver'-brieven ophaalde en in Diepenveen bezorgde.

In juni 1935 sloeg echter het noodlot toe. Nadat dokter Muijs bij de behandeling van een patiënt een klein wondje had opgelopen kreeg hij er na een tijdje wat last van en consulteerde een collega in het St. Jozef ziekenhuis. Die arts constateerde bij hem een bloedvergiftiging en hij werd direct opgenomen. Er werd nog wat met medicijnen geprobeerd maar in de tijd zonder antibiotica bleek er geen redden meer aan. Kitty: "Mijn vader werd zwart over zijn hele lichaam!" Drie dagen later was Govert Muijs al overleden. Govert bleek vooruitstrevend tot in de dood want hij had aangegeven gecremeerd te willen worden, iets wat heel ongebruikelijk was voor die tijd. Hij wilde een lans breken voor de voorstanders ervan. Vier dagen na zijn overlijden werd Govert uitgeleide gedaan door zijn familie, vele vrienden en patiënten. Een lange rouwstoet liep achter de auto met de kist: vanaf het St. Jozefziekenhuis (toen nog aan de Nieuwstraat) door Deventer tot voorbij de schipbrug over de IJssel. Daar vormden de mensen een erehaag waardoor de auto met de kist en de volgauto wegreeden naar het crematorium in Driehuis Westerveld, vlakbij IJmuiden.

Veel Diepenveeners hadden spontaan geld geschonken voor een blijvend aandenken aan dokter Muijs. Er werd aan een praalgraf gedacht waarin de urn geplaatst zou kunnen worden. Kitty: "Daar wilde mijn moeder niets van weten, het zou helemaal niet bij de denkbeelden van mijn vader gepast hebben. Uiteindelijk heeft de bekende architect W.P.C. Knuttel een mooi eenvoudig graf ontworpen, nog altijd aanwezig op de Algemene Begraafplaats aan de Roeterdsweg." Er bleef zo nog veel inzamelingsgeld over en dominee Ter Haar nam samen met de heer J. Duivenvoorde het initiatief om daar wat mee te doen. Een vergadering van sympathisanten werd belegd in café Bloemendaal en hier werd besloten om een diep gekoesterde wens van dokter Muijs te realiseren. Zo ontstond het 'Dokter Muijsfonds', een fonds waaruit de uitzending van arme Diepenveense kinderen met een zwakke gezondheid naar een vakantiekolonie werd betaald. Het fonds zou blijven bestaan tot ver in de jaren vijftig.

Grote verandering

Kitty: "Mijn hele leven stond na vaders dood opeens op de kop. Er kwam een nieuwe dokter in Diepenveen, dokter Visscher, en daarom moesten we ons huis uit. We verhuisden naar Deventer en ik ging daar voortaan naar school. Later kreeg moeder kennis aan Franz Fuchsthaller, een weduwnaar die bij dominee Ter Haar inwoonde. Na hun huwelijk in 1938 kochten ze de grote villa 'Huize Okkenbroek' en namen het in gebruik als pension. Ik moest dus weer verhuizen, nu naar een heel landelijke omgeving, want de villa lag aan de Oerdijk in Okkenbroek. Mijn vriendinnen van school begrepen er niets van en als ze vroegen waar mijn nieuwe huis was zei ik altijd maar: "aan de Kalverstraat."

Twee jaar na de oorlog besloot Kitty dat ze voortaan haar eigen leven wilde leiden en ze verhuisde naar het westen. Na enkele banen, onder meer als hoofd van het archief van de Deli Maatschappij, leerde Kitty in 1955 haar huidige man kennen: Jaap Hoogstraten. Een jaar later zijn ze getrouwd.

Ze kregen twee kinderen: dochter Deirdre en zoon Maarten. Tegenwoordig woont het echtpaar in Huizen.

Interview door Wilbert Derksen en Lamberthe de Jong op 14 februari 2003 in Huizen.

U kunt meer over dokter Muijs en het Dokter Muijsfonds lezen in ons Interview-boek deel 2: *Oude Diepenveeners doen opnieuw een boekje open*. Dit verschijnt 13 november a.s.

G. A. MUYS

16 December 1897 - 12 Juni 1935

5 december: De ontluisterde 'heilige'

Henk Nijland was mijn neef.

De hele familie Nijland (familie van moederskant) deed vroeger aan toneel. Niet alleen stonden zij met succes op de planken van het toneel in het hotel-café-restaurant annex broodbakkerij Bloemendaal, ook in het dagelijks leven gaven zij blijk van hun veelzijdig acteertalent. Zij kwamen bijvoorbeeld nooit een kamer binnen zoals een andere bezoeker, neen, zij kwamen óp. Ze bleven in de deuropening staan, overzagen het geheel en wensten de aanwezigen dan duidelijk articulerend een GOEDENAVOND.

Henk was dan ook van huis uit een uitstekend acteur. Reeds op de lagere school speelde hij steevast de hoofdrol in de jaarlijkse operette. Hij was een lange lenige sterke vent, welbespraakt, geestig en - zo vonden althans de notabelen van het dorp - de aangewezen persoon om gestalte te geven aan Sinterklaas. Henk was zeer verguld met deze opdracht.

Toen 5 december aanbrak stonden traditiegetrouw de leerlingen, onderwijzers, ouders en verdere belangstellenden op de parkeerplaats van café Bloemendal te wachten op de komst van Sinterklaas om hem op passende wijze in te halen. Zo'n kilometer verderop was men druk bezig de optocht te formeren. Eerst het muziekcorps *Semper Crescendo*, daarna Sinterklaas op zijn paard, omringd door vele Zwarte Pieten. Toen alles en iedereen op de juiste plaats was ingedeeld, kon de stoet van start gaan.

De eerste vijftig meter verliepen perfect. Om aan te kondigen dat de Sint in aantocht was zette het muziekcorps, voor op de grote trom, een pittige mars in. Het paard, in het dagelijks leven een makke rustige knol, schrok zo van de onverwachte muzikale uitbarsting dat hij spontaan begon te steigeren.

Neef Henk deed vruchteloze pogingen om in het zadel te blijven. Toen hij merkte dat dit niet zou lukken smeed hij resoluut zijn staf van zich af. Hij klemde zich in grote wanhoop vast aan een laaggroeiende tak van

de boom waaronder hij zich op dat moment bevond en bleef machteloos hangen terwijl het paard als een speer weggaloppeerde. Boze tongen beweren dat enkele omstanders uit volle borst de volgende variant op een sinterklaaslied begonnen te zingen:

Sinterklaas hangt in de bomen.

Hij spartelt vrolijk heen en weer.

Zullen zij hem laten hangen

tot misschien een volgend keer...

Het muziekcorps was intussen onder vrolijke tonen doorgemarcheerd; men had niets van het incident gemerkt. Tot de dirigent door een toevallig passerende fietser werd gewaarschuwd. Daarop maande hij de muzikanten ijlings tot stilte. Dit drong echter niet zo snel tot ieder door, zodat de kwieke mars in droeve afbrekende tonen teloor ging.

De hangende Henk leverde een komische aanblik op. De wind had de wijde rode mantel opgebold zodat het witte met kant bezette onderkleed zichtbaar werd. Iedere windvlaag liet echter ook de zwarte manchester broek zien, met daaronder twee flink uit de kluiten gewassen hoge schoenen die Henk droeg vanwege zijn steunzolen. Men mocht van geluk spreken, dat al wat het dorp aan kinderen had verzameld bij Bloemendaal stond. Zo'n ontluisterde Sint zou het kinderlijk geloof in hem danig hebben aangetast.

Het paard was inmiddels gevangen en het werd onder de Sint geplaatst. Heel voorzichtig liet deze zich zakken. Zijn gezicht vertoonde een groenig waas, dat bijzonder kleurig afstak bij de rode mijter en de lange witte baard. Opnieuw werd de stoet opgesteld. Rekening houdend met het paard blies het corps op halve kracht; de grote trom deed even niet mee. En zo bereikte men zonder verdere strubbelingen het eindpunt, waar de kinderen hun Sinterklaas onder luid gejuich binnenhaalden.

Henk heeft zich door dit hachelijke avontuur niet laten afschrikken. Hij is nog vele jaren nadien Sinterklaas geweest.

Ans Wagenaar

65 jaar Nederlandse Bond van Plattelandsvrouwen Diepenveen

In 1937 gingen dames van de afdeling Olst samen met enkele dames uit Diepenveen in ons dorp langs de deuren om leden te werven voor een Diepenveense "Boerinnenbond". Bij de eerste samenkomst op 19 september 1938 zaten 32 leden rond de tafel in Café Bloemendaal. De activiteiten gingen meteen van start met een nuttige cursus: 'Ziekenverpleging thuis' en er werd dat jaar een reisje naar Nijmegen gemaakt. Tijdens de oorlogsjaren werd de vereniging ontbonden, wat een aangetekend schrijven met een dwangbevel van 100 gulden van de bezetter tot gevolg had. Omdat er geen geld meer in kas was, heeft het bestuur dit bedrag uit eigen zak betaald. Na de bevrijding gaven alle leden een kwartje aan het hoofdbestuur om dit bedrag terug te kunnen geven.

Toen na de oorlog de draad weer werd opgepakt, werd de naam veranderd in: 'Bond van boerinnen en andere plattelandsvrouwen'. Dit was nodig om ook niet-boerinnen in de gelegenheid te stellen lid te worden. Het lidmaatschap kostte toen 5 gulden. Het eerste ledenblad, dat rond Kerstmis 1945 uitkwam, werd onder meer gevuld met een verhaal van mevrouw Nijnatten- Doffegnies, de bekende schrijfster van streekromans die in Diepenveen heeft gewoond. Ze was een dochter van burgemeester Doffegnies. Voor het vervoer van de leden naar de provinciale jaarvergadering in Zwolle werden in het voorjaar van 1946 Canadese vrachtwagens ingezet. Grote gaten in het dekzeil van die wagens maakten het gebruik van paraplu's noodzakelijk!

De Diepenveense afdeling heeft zich door de jaren heen steeds nuttig gemaakt. Zo werd er in 1953 gecollecteerd voor de slachtoffers van de watersnoodramp in Zeeland en voor de mensen in het door een windhoos getroffen dorpje Tricht. Voorts kregen de Deventer Ziekenomroep en de slachtoffers van de vuurwerkkramp in Enschede de opbrengst van de koffie- en kniepertjesverkoop op de jaarlijkse braderie en werden er dekens gebreid voor Tsjernobyl. In 1970 kreeg Sinterklaas een nieuwe mantel die door de plattelandsvrouwen was vervaardigd.

Nu, na 65 jaar, zijn de maandelijkse bijeenkomsten nog steeds informatief en ook heel gezellig, ondanks dat de vereniging opnieuw van naam is veranderd (Nederlandse Bond van Plattelandsvrouwen 'Vrouwen van Nu'). Het ledental in Diepenveen is opgelopen tot maar liefst 180.

Expositie

In de bibliotheek van Diepenveen is een kleine **tentoonstelling** gewijd aan dit dertiende lustrum. In de vitrine ziet u naast een merklap, enkele boeken en foto's een zogenoemde 'bevrijdingsrok' uit 1945.

(Informatie van Annie de Ruiter-Vossenbeld, voorzitter afd. Diepenveen)

'Diepenveens kerkje'

Al onze leden krijgen bij het lustrum de hiernaast afgebeelde foto in kleur thuisbezorgd. Jef Koning maakte deze prachtige aquarel. De kerk is al vaak getekend en ook bestaan er prachtige foto's van, soms met de bloeiende holwortel erop. Ook op veel oude prenten is de uit 1400 daterende kerk afgebeeld.

Bewaren?

De foto is niet vastgeplakt op de bijgevoegde cadeaukaart, zodat u deze eventueel kunt inlijsten. Mogelijk kunt u dat samen doen met een kopie van het gedicht dat gemaakt werd door Hans Ekkel, bestuurslid van onze vereniging. Hij liet zich inspireren door het Diepenveense kerkje en het kerkplein (zie achterpagina).

*De Nederlands Hervormde Kerk van Diepenveen.
= een kopie van een ingekleurde tekening van Jef Koning =*

*Exclusieve foto voor onze leden
oktober 2003*

Diepenveens kerkje

In late Middeleeuwen
bouwen devote vrouwen
een klooster met een kerk.
Ze kiezen zich in het ruige IJsselland
een veilige zandrug uit
met daarom heen
het diepe veen van Diepenveen.

Er volgt een groei- en bloeitijd van het convent
door rijkdom van geest en goed alom vermaard.
Dan breekt een 80-jaren lange oorlog uit:
het klooster gaat totaal te gronde,
het kerkje blijft ten dele ongeschonden.
Er komen een ander geloof, een Nederlandse natie.
Tientallen jaren later geschiedt dankzij Matthaëus
en zijn vrouw, een restauratie van het kerkgebouw
waarin historie van zes eeuwen huist.

Het torentje met goudgetinte haan
als vaan, kan ruim bij de kruinen
van de bomen komen.
Na twaalf slagen klinkt het klokgelui,
dat dagen deelt, een oervertrouwd geluid
koepelt het dorp. Kinderen roepen,
lachen, de school gaat uit.

Je ziet ze afgebeeld, beschreven
in tijdschrift en in krant
de mooiste plekjes van ons land.
Hier weet men waar je dan moet zijn,
bij het intieme kerkje met zijn plein:
de zuidzij met een witte huizenrij,
richting rivier de tuinen, weiden, Randes bossen ...

Kijk rond, zit rustig neer op een terras.
Beleef hoe mooi het is en hoe het vroeger was.